

[Justitsministeren]

Jeg har i Folketingets Markedsudvalg på et tidspunkt før sommerferien givet en redegørelse om forløbet af de drøftelser, der har fundet sted i EF. Vores synspunkt er, at der skal være tale om videnskabeligt velunderbyggede krav, der skal være overensstemmelse imellem dette og de økonomiske og velfærdsmæssige betragtninger, der skal være tale om europæiske løsninger og endelig om overgangsordninger. Det er de grundlæggende betragtninger.

Men også her vil jeg henvise til de synspunkter, der fremgår af lovforslagets bemærkninger, hvor vi ganske klart på side 14 i bemærkningerne har tilkendegivet, hvad der er Justitsministeriets og den danske regerings forhandlingsprofil, når det gælder udformningen af EF-beslutninger.

(Kort bemærkning).

Knud Lind (FP):

Jeg skal ikke, uagtet det er med formandens samtykke, fortsætte den tone, som fru Margrete Auken har brugt herfra.

Jeg skal derimod sige til justitsministeren, at jeg må beklage, når justitsministeren nu taler om, at Det Etske Råd godkender det her. Det ville nok have været korrekt at sige, at det ikke er alle i Det Etske Råd, der har godkendt det. I en artikel i Fyens Stiftstidende fra 25. maj 1988 skriver man vedrørende Etisk Råds godkendelse af rituelle slagtinger, at to af medlemmerne af Det Etske Råd vedrørende husdyr, Thorkild Bjørnvig og Kaj Robert Svendsen, ikke kan tilslutte sig rådets udtalelse. I overensstemmelse med Foreningen til Dyrenes Beskyttelse finder de, at slagting uden bedøvelse er etisk uforvarligt.

Det blev lagt frem, som om alle i Det Etske Råd var enige om, at det var i orden uden bedøvelse, men det er det jo altså ikke.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling
vædtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod

dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 49:

Forslag til lov om ændring af konkursloven. (Postspærring).

Af justitsministeren (Engell).
(Fremsat 24/10 90).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling**Pia Gjellerup (S):**

Det lovforslag, justitsministeren har fremsat her, har i substansen været behandlet et par gange tidligere i de to forudgående folketings-samlinger på foranledning af et par beslutningsforslag fra SF.

Jeg synes, der kan være grund til at lykønske SF med, at det er lykkedes at få sat fokus på disse spørgsmål og at få Justitsministeriet til at iværksætte et udvalgsarbejde, der nu er mundet ud i dette lille lovforslag.

Lovforslaget omfatter en lovfæstelse af den gældende praksis med hensyn til at etablere det såkaldte begreb postspærring og til at ophæve det. Derudover er der et forslag om, at skyldneren får adgang til at overvære åbningen af posten.

Vi er i Socialdemokratiet meget positivt indstillet over for forslaget. Vi mener, det er rigtigt, at vi får denne lovfæstelse både af den praksis, der har været gældende, og af skyldnerens retigheder i forhold til at få adgang til den post, der er et konkursbo uvedkommende.

Der er nogle spørgsmål, som vi vil se lidt på under udvalgsbehandlingen. Jeg kan nævne dem meget summarisk nu: Det er bl.a. forholdet til selskaber og deres styrende organer, nemlig hvordan der forholdes i forhold til medlemmer af direktion eller bestyrelse. Det er udvalget under Justitsministeriets synspunkt, at det ikke har været nødvendigt at se på disse styrende organer, men det vil vi godt fra Socialdemokratiets side have uddybet under det kommende udvalgsarbejde.

Derudover har vi tidligere diskuteret, om der skulle være en tidsgrænse for, hvornår skyldne-

[Pia Gjellerup]

ren senest skulle have udleveret den post, der har været igennem en postspærring, og som ikke har været vedkommende for boet. Dér har det tidligere af SF været foreslået at gennemføre en 48-timers-regel. Det nævnes af Justitsministeriets udvalg, at det ville være uhensigtsmæssigt at gennemføre en sådan regel.

Men der er faktisk ikke nogen egentlig yderligere argumentation for denne uhensigtsmæssighed, og jeg ser heller ikke nogen argumentation i bemærkningerne til forslaget fra justitsministeren. Derfor vil vi allerede nu varsle, at vi gerne vil se på, om det ikke kunne være hensigtsmæssigt at have en yderste tidsgrænse.

Endelig vil vi gerne have set på de forhold, der gør sig gældende i de tilfælde, hvor skyldneren ikke ønsker at gøre brug af sin mulighed for at overvære åbningen af posten. Vi vil gerne se, om det ikke dér vil være hensigtsmæssigt at have en listeordning, sådan at kurator eller bestyrer af boet er forpligtet til at lave en liste over den post, der har været åbnet, og fremsende denne til skyldneren, sådan at skyldneren umiddelbart kan reagere herpå.

Det vil være et forslag, som skal ses i sammenhæng med en tidsgrænse. En af delene synes vi fra Socialdemokratiets side vil være nødvendig at se på for at sikre også de skyldnere, der ikke har mulighed for eller et præcist ønske om hver dag at overvære en poståbning.

Med de afklaringer, vi kan få herpå i udvalgsarbejdet, ser vi hen til fra Socialdemokratiets side at kunne vedtage lovforslaget inden for en overskuelig tid.

Pernille Sams (KF):

Det Konservative Folkeparti kan give tilslutning til det foreliggende forslag.

Konkurs er og bliver en ubehagelig situation, hvor skyldneren mister retten til at råde over sine ting. Postspærring er ligeledes et ubehageligt skridt, men det kan ofte være nødvendigt for at sikre, at konkursmassen er den korrekte.

Vi mener, at der i forslaget er fundet en god balance mellem på den ene side hensynet til skyldnerens retssikkerhed, hans person og hans ønske om, at personlig post ikke unødigt tilbageholdes, og på den anden side hensynet til, at en konkurs bliver effektiv og korrekt og ikke unddrages økonomisk relevante oplysninger.

Vi finder, at det er et rigtigt princip, at skyldneren skal have ret til at være til stede, når posten bliver åbnet, og at privat post, der ikke vedrører konkursboets aktiver eller passiver, selvfølgelig udleveres uden ugrundet ophold, således at privat post ikke forsinkes unødigt. Hvis skyldneren er til stede ved åbningen, kan han formentlig få de personlige breve med, når han går.

Vi finder det ligeledes korrekt, at det er skifteretten, der tager stilling til postspærringen i et retsmøde, hvor skyldneren er tilsagt og har lejlighed til at udtale sig, og at postspærringen skal ophæves, så snart betingelserne for den ikke længere er til stede.

Alt i alt et afbalanceret forslag, som vi kan støtte.

Leif Hermann (SF):

Jeg vil godt indledningsvis begynde med at sige tak til justitsministeren og tak til de ordførere, der indtil nu har været på talerstolen, for dels fremsættelsen af lovforslaget og dels de pæne bemærkninger om selve forslaget, der, som fru Pia Gjellerup nævnte, oprindeligt er et SF-initiativ. Det er samtidig et eksempel på, at det faktisk godt kan lade sig gøre som oppositionsparti at få noget igennem Folketinget, hvis man arbejder tilstrækkelig længe og tilstrækkelig grundigt med problematikken.

Baggrunden for de to beslutningsforslag, Socialistisk Folkeparti fremsatte i april måned 1989 og genfremsatte i november 1989, var en debat i pressen, og det er også et meget godt eksempel på, hvordan en debat i pressen kan føre til, at man tager initiativer i Folketinget. Det var en debat, som dels en københavnsk advokat og dels den såkaldte Landsforening til Fremme af Retssikkerheden førte. I den forbindelse blev der også rettet henvendelse bl.a. til Socialistisk Folkeparti.

Det er væsentligt, at folk, når de går konkurs, har en klar og entydig retsstilling. Konkursproblemerne er i forvejen ikke nemme at overskue for fallenten. Den usikre retsstilling, der er tale om i øjeblikket med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt brevene bliver åbnet eller ikke åbnet, hvornår de tilsendes fallenten osv., er en situation, man reelt ikke kan være bekendt, når man faktisk på andre områder, nemlig når det drejer sig om folk, der er mistænkt for kriminelle forhold, har ganske anderledes og klare retsregler.

[Leif Hermann]

Det er derfor overordentlig glædeligt, at justitsministeren nu, så vidt jeg kan konstatere det, har overtaget den forhåndsudtalelse med det lovudkast, som konkurslovudvalget kom med, fuldstændig identisk. Det svarer meget godt til, hvad formanden for konkurslovudvalget, præsident Frank Poulsen fra Sø- og Handelsretten, var inde på i en tv-udsendelse for godt og vel 1½ år siden. Jeg er da glad for, at dette forslag kunne siges at være blevet til som en dialog mellem retten, Folketinget og regeringen.

Når jeg har givet min principielle tilslutning til lovforslaget, er det ikke så ejendommeligt. Spørgsmålet er så, om vi er fuldstændig tilfredse med den måde, det er udformet på i detaljer. Her vil jeg godt tilslutte mig nogle af de bemærkninger, fru Pia Gjellerup kom med. Det er lidt underligt, at man ikke sætter en tidsgrænse på for tilbagesendelsen eller udleveringen af de forsendelser, som kurator eller bobestyreren har haft fingre i. Derfor vil vi foreslå, at man fastholder den 48 timers grænse, som vi havde optaget i beslutningsforslaget, sådan at man, om jeg så må sige, også dér får løftet pegefingren over for kurator, over for boet, således at forsendelserne videresendes til fallenten.

Dernæst er jeg også enig i, at det problem hænger lidt sammen med spørgsmålet om, hvorvidt der skal udfærdiges postlister. For hvis det er således, at vi kan få indført en tidsgrænse, så vil det nok være det, om jeg så må sige mest ubureaukratiske og derfor den mest hensigtsmæssige måde at lave det på frem for at lave postlister. Men postlister kunne tænkes at være et alternativ, hvis det viser sig, at en 48 timers frist er umulig at arbejde med for en bobestyrer eller en kurator.

Endelig kan jeg også tilslutte mig bemærkningerne om, at vi nok bør overveje noget, som vi øvrigt ikke har tænkt på i forbindelse med arbejdet med beslutningsforslagene, den stilling, som bestyrelsesmedlemmer og direktion har i selskaber, der er gået konkurs.

Jeg vil afslutningsvis sige, at vi ser frem til et hurtigt og positivt udvalgsarbejde. Jeg takker endnu en gang ministeren for en hurtig bearbejdning af det materiale, der har været til rådighed.

Elsbeth Kock-Petersen (V):

Venstre kan støtte det foreliggende lovfor-

slag, der i det væsentligste er en lovfæstelse af den måde, tingene fungerer på i dag. Jeg tror, det er vigtigt også at få nævnt i denne debat, at vi selvfølgelig stadig væk skal have for øje, at tingene bliver tilrettelagt således, at det også er praktisk for bestyrer eller kurator ved behandlingen af boet. Man kan godt have mange ønsker, som kan se ganske glimrende ud på papiret, men jeg tror, det er vigtigt at få sagt, at der også er et hensyn at tage til det praktiske arbejde for bestyrer og kurator; der er altså også et hensyn at tage til de mennesker, der har en risiko for at miste penge.

Derfor kan det selvfølgelig være udmærket alligevel, at der i forhold til fallenten er fastsat nogle regler, og det er i virkeligheden så det, man gør med dette lovforslag.

Vi er fra Venstres side enige i, at den balance, der er fundet, er den rigtige.

Knud Lind (FP):

Nu hørte jeg, at SF's ordfører brystede sig vildt af dette lovforslags fremkomst. Tja, det er muligt altså. SF kunne sådan set også fremsætte et beslutningsforslag om, at solen står op hver dag og går ned om aftenen igen, og hvis der var nogen, der senere ville fremsætte et lovforslag om det samme, kunne man også bryste sig af det. Hvis man skal være helt ærlig, hvori består så SF's indflydelse på dette lovforslag i forhold til allerede gældende praksis? Det er det spørgsmål, man skal stille sig. Dér skal man ned i § 104 b, stk. 2 og stk. 3; det er sådan set deri, den kæmpe indflydelse er: »Skyldneren skal have underretning om tid og sted for brevåbning og skal have adgang til at overvære åbningen«, hvad der i øvrigt kunne ske forlods, hvis de i øvrigt kunne tale om det. Og: »Forsendelser, som ikke skal indgå i a boet, udleveres eller sendes til skyldneren snarest muligt.« Det sidste sker, efter hvad jeg har hørt, ofte i forvejen. Jeg kan sige til justitsministeren fra Fremskridtspartiets folketingsgruppe, at det, når det ikke kan være anderledes, end at man har ladet sig presse til at fremsætte dette lovforslag, har fået betegnelsen et godt lovforslag – det bedste, der kunne laves på nuværende tidspunkt. Derfor kan Fremskridtspartiet tilslutte sig dette lovforslag, og vi vil arbejde velvilligt på de ting, der skulle komme i Retsudvalget.

(Kort bemærkning).

Leif Hermann (SF):

Hvis hr. Knud Lind havde gjort sig den ulejlighed til denne debat at genopfriske, dels hvad han sagde, da beslutningsforslaget var fremme første gang, dels havde læst beslutningsforslaget, vil hr. Knud Lind såmænd meget enkelt kunne finde ud af, at beslutningsforslaget faktisk er fulgt bortset fra reglen om de 48 timer. Nu kan hr. Knud Lind sige: Jamen hvad har vi fået ud over gældende praksis her? Ja, hr. Knud Lind nævnte et par ting, som hr. Knud Lind mener er småting.

Nu mener jeg ikke, at spørgsmålet om lovfæstelse af retssikkerhedsgarantier er småting; det er muligt, hr. Knud Lind gør det, men det skal ikke hindre, at jeg da godt vil sige tak til hr. Knud Lind for den positive tilslutning til forslaget, ligesom jeg takkede hr. Knud Lind, dengang han tilsluttede sig beslutningsforslaget. Men, hr. Knud Lind, det er ikke ligegyldigt, om retssikkerhedsgarantier står i lovgivningen, eller om de ikke står der. Praksis er som bekendt noget, der undertiden flytter sig, og det ville nu være meget rart, hvis vi skal svække eller styrke retssikkerheden, at det så foregår gennem lovgivning.

Kirsten Lee (RV):

Det er jo ikke første gang, vi nu skal drøfte regler for postspærring. SF har tidligere rejst spørgsmålet i forbindelse med et par beslutningsforslag, og justitsministeren har tidligere lovet os, at han ville indhente en udtalelse fra konkursudvalget. Den udtalelse har vi, og det er på baggrund af et enigt konkursudvalg, at der nu er fremsat forslag, som vi i Det Radikale Venstre støtter. Udvalget mener, at systemet fungerer godt nok, og det er jo et eksempel på, at der er mange aktiver, der afsløres via postspærring, men vi er enige med SF i, at det er udmærket, at der indføres regler på dette område, for det drejer sig trods alt om ganske afgørende indgreb i folks privatliv, når andre mennesker skal åbne ens post.

Lovforslaget lægger ikke op til særlige begrænsninger i reglerne, men det er de detaljerede regler for postspærringen, som vi synes er nødvendige.

Vi er enige med konkursudvalget i, at der ikke skal være mulighed for postspærring i tilfælde af betalingsstandsning, og det er også indly-

sende, at skyldneren skal være til stede, når der afsiges kendelse om postspærring, og også til stede, når forsendelser, som er adresseret til ham, skal åbnes, hvis han altså selv vil, vel at mærke.

Telefaxen bliver også frakoblet, og det er vel et eksempel på, at vi nu også udstrækker lovgivningen til områder, der er blevet relevante på grund af ny teknologi, men som sagt støtter vi forslaget.

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Kristeligt Folkeparti kan også give sin tilslutning til forslaget. Vi har haft det et par gange som beslutningsforslag fra SF, og vi synes, at det er vældig godt, at vi nu får lovfæstet det, der er praksis. Det er ikke nogen dårlig idé, så vi kan tilsige en hurtig udvalgsbehandling.

Justitsministeren (Engell):

Jeg vil også gerne sige tak for denne hurtige og positive behandling af forslaget. Det ser ud, som om det er et forslag, der kan vedtages enstemmigt, og det er jo altid godt.

Som flere har været inde på, er det nok et lille retsområde, som forslaget regulerer, men det er jo unægtelig vigtigt for de personer, som det drejer sig om. Jeg er tilfreds med, at der nu kan ske en forbedring af skyldnernes retssikkerhed i forbindelse med konkurs, og som forslaget også lægger op til.

Fru Pia Gjellerup og også andre stillede nogle spørgsmål. Fru Pia Gjellerup var bl.a. inde på forhold i forbindelse med, at skyldneren er et selskab. Herom vil jeg godt henvise til de bemærkninger, der står på side 2 i lovforslaget, men i øvrigt er der en række af de mere tekniske spørgsmål, som egner sig godt til en afklaring i forbindelse med den videre udvalgsbehandling.

Men tak for tilslutningen. Det ser ud til at blive et forslag, vi hurtigt og rigtigt kan få gennemført.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 1:

Forslag til folketingsbeslutning om inddrivelse af skyldig betaling for offentligt formidlet børneopnsning.

Af Jane Oksen (FP) m.fl.
(Fremsat 3/10 90).

Forslaget sattes til forhandling.

*Forhandling***Socialministeren (Aase Olesen):**

Beslutningsforslaget peger på et meget relevant problem, nemlig at det principielt er uacceptabelt, at en række forældre undlader at betale for deres børns ophold i daginstitutioner m.v.

Jeg er enig med Fremskridtspartiet i, at det bør være sådan, at forældre betaler det, de skal betale, og når det ikke sker, har de offentlige myndigheder pligt til at søge de skyldige beløb inddrevet.

En anden opfattelse ville være en hån over for det flertal af forældre, herunder forældre med lave indtægter, som betaler, hvad de skal.

Kernen i beslutningsforslaget er, at det offentlige skal have bedre muligheder for at inddrive gælden. Dette skal f.eks. ske ved, at man skal kunne gå løs på børnebidrag, børnetilskud og børnefamilieydelsen. Er dette ikke tilstrækkeligt, må lønnen eller kontanthjælpen holde for. Efter forslaget skal kommunalbestyrelsen også have ret til at opsig børnene eller nægte dem optagelse i en daginstitution, hvis restancerne ikke er betalt.

Beslutningsforslaget er ledsaget af en grundig redegørelse for, hvad der på det sidste er sket på dette felt, og det skal forslagsstillerne have ros for. Dog mener jeg, at beskrivelsen i bemærkningerne ikke er tilstrækkelig nuanceret. Det må være et hovedformål at undgå, at forældre ikke oparbejder en gæld til det offentlige. Kommunerne må derfor indrette deres be-

talingsadministration sådan, at det meget hurtigt kan konstateres, når der ikke betales til tiden. Det er også nødvendigt, at kommunen derefter hurtigt minder forældrene om den manglende betaling, og at man ikke er langmodig med at sætte inddrivelsesproceduren i gang. Det burde være en selvfølge, at kommunerne handlede på denne måde. Når jeg omtaler denne banalitet, skyldes det, at jeg faktisk har været præsenteret for et eksempel, hvor en kommune beklagede sig over de dårlige inddrivelsesmuligheder, og i den konkrete sag var realiteten, at kommunen i ganske lang tid havde ladet hele området sejle, og så skal det jo gå galt.

En række forældre undlader at betale, selv om de udmærket godt kan betale. Det er klart forkasteligt, og hvis en kommune tillader, at noget sådant sker, er det nærliggende at betegne dette som sløseri fra kommunalbestyrelsens side.

Efter gældende inddrivelsesregler kan gælden inddrives, når forældrene ikke betaler på grund af manglende vilje. Problemet opstår derfor især i forhold til de forældre, som er i en vanskelig økonomisk situation, f.eks. forældre, som modtager kontanthjælp efter bilstandsloven. Disse forældres forhold har vi jo drøftet meget intensivt i forbindelse med, at vi indførte reglerne om, at kontanthjælpsmodtagere skal betale for deres børn, når de er i daginstitution og dagpleje. Jeg vil minde om, at baggrunden for disse regler var et ønske om at ligestille kontanthjælpsmodtagere med børn i daginstitutioner med forældre beskæftiget på lavtlønsområdet.

Det gav bl.a. anledning til en hed debat om bilstandslovens § 49, om administration af kontanthjælpen kunne anvendes, hvis en kontanthjælpsmodtager undlod at betale for en daginstitutionsplads. Efter denne bestemmelse kan kommunalbestyrelsen undtagelsesvis beslutte at gå ind i administrationen af kontanthjælpen, når modtageren ikke overholder en betalingsforpligtelse. Debatten afsluttedes med, at jeg i en skrivelse af 20. august 1989 orienterede samtlige kommuner om de muligheder, der efter § 49 er for at forhindre, at en kontanthjælpsmodtagers gæld til det offentlige vokser på grund af manglende forældrebetaling.

Det er således ikke korrekt, når det i bemærkningerne til beslutningsforslaget siges, at